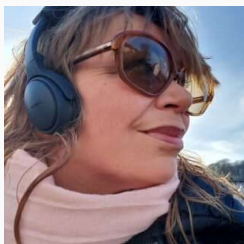

Nye balancer: Vores allesammens linedans på en glødende højspændingsledning

Caspar Eric. Foto: Fryd Frydendal

Inger Tejlgaard Olesen Ravn 26.02.2023

BØGER // ANMELDELSE – Med digtsamlingen *Nye balancer* skriver Caspar Eric sig ind i disse års litterære yndlingsposition; outsidersen, der med kritisk blik gennemskuer alt det, der er galt med verden. Men det er ikke det mest interessante ved Erics digte, skriver Inger Tejlgaard Olesen Ravn. Værket er stærkest, “når det tager afsæt i de kropslige oplevelser og erfaringer, både faldet og forfaldet, og i undersøgelserne af kroppens erindringer.”

DIGTSAMLING: Nye balancer

Forfatter: Caspar Eric

Forlag: **Gyldendal**, 2023

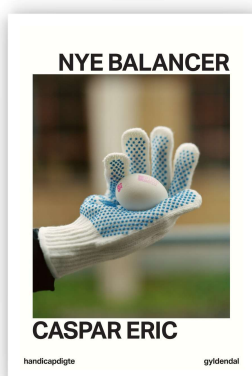
Kan man skrive digte om at være spasser? Og har det nogen som helst relevans andet end som kuriosum for en kort bemærkning?

Sådan lidt a la filmen *My left foot* (1989), om Christy Brown. Christy Brown, der kun kunne bruge sin venstre fod, voksede op i den irske underklasse, men blev forfatter og kunstner. Filmen gjorde skuespilleren Daniel Day-Lewis til Gud i seks måneder. Christy Brown havde cerebral parese.

For Caspar Eric er det et problem at balancere i verden overhovedet. Hans krop er ustabil eller endog utilregnelig på grund af hans handicap, cerebral parese. I Caspar Erics digtsamling *Nye balancer*, der udkom for nylig på Gyldendal, gør han sit handicap til omdrejningspunkt for sin eksistens i verden.

Digtsamlingen er opkaldt efter de New Balance-sko, der bliver alt for hurtigt slidt, pga. digterens kropslige udfordringer. På realplanet handler billedet om konstant at måtte genfinde balancen, efterhånden som det gradvise forfald sætter ind. Men det handler selvfølgelig også om noget andet. Der er andre former for balance.

Bagved den individuelle erfaring, der tilhører Caspar Eric, hvor han positionerer sig som outsider på grund af sit handicap, vil han gerne bruge sine erfaringer som handicappet krop til at sige noget om vores fælles livsverden.

Digtsamlingen *Nye balancer* er Caspar Erics syvende soloudgivelse siden debuten i 2014.

Prøver og undersøgelser

Kroppen er det naturlige afsæt for en digtsamling, der bl.a. handler om at være handicappet, og det er afgjort dens force, det er der, Erics observationer griber ud over hans egen krop, spastisk som den er, og ind i vores, hvordan den nu end er.

Det er i beskrivelsen af, hvordan han navigerer gennem verden med sin ustyrlige krop, digtene udvider læsernes erkendelseshorisont, som f.eks. når han skriver: ”Måden jeg tøver på fordi kantstenen er glat.” (s. 47), hvor det gibber i læseren, og man ser sin egen fod tøve, angst for at miste fodfæstet, man mærker blodet i munden ved mødet med kantstenen.

Som læser begynder jeg at flekse muskler, jeg spænder af, jeg laver øvelser med fødderne og fingrene for at undersøge, om min egen krop fungerer ligesom den, jeg sidder og læser om.

Er der nogen, der kan undsige sig den erfaring, at når kroppen afvises og udstødes, så er det smertefuldt?

Det er en interessant effekt, og jeg overvejer om det er dét, han mener med:

”Der er en stor fornøjelse ved at leve i det skrøbelige også;/en intimitet med kroppen som/ andre måske tager for givet.” (s. 24)

At han simpelthen har et kropsligt nærvær og bevidsthed, fordi han som handicappet konstant er udfordret, og at han hele tiden presser sin krop til yderste grænse for at bevare så meget funktion så længe som muligt.

At det ikke kun er en forbandelse.

Læsningen minder mig om, hvordan jeg som barn snurrede rundt om mig selv til jeg faldt omkuld, jeg klatrede omkring i møblerne. Jeg stod på hovedet, bare for at se om jeg kunne.

Og så glemte jeg det.

Caspar Eric husker.

Men der er selvfølgelig en væsentlig forskel: Hos Caspar Eric har de samme lege ført til prøver og undersøgelser under en læges vurderende – og dømmende – blik, mens morens trillende tårer har vist den lille Caspar, at resultatet var sørgeligt.

I denne forskel ligger en af de grundlæggende smerteknuder, som har påvirket det lyriske jeg til nedfældningen af digtene her.

Foto: Fryd Frydendal

Man hører den konstante *cost benefit*-analyse køre i baghovedet af jeget, stærkest i digtet *Det vrede digt, haha*:

”Tror I ikke at samtalerne gør en forskel /at vi hører hvor lidt et samfund vil have os. /Tak til fosterdiagnostikkens velmenende stigma. /Dette lille statistiske informerede valg. /En mere næstekærlig fortsættelse af Livø og Sprogø.” (s. 27)

Den handicappede, der uophørligt konfronteres med omverdenens målen og vejen af værdien af et liv og tvinges til at spørge sig selv ”Er mit liv det værd? For hvem? For mig? Min mor? Samfundet? Og hvad fuck skal jeg stille op med mig

selv, når min mors udtryk får mig til at tvivle, og når samfundets tilbud om abort, hvis det skulle blive "sådan en som mig", ligner et klart NEJ?

Og kæresten, kærligheden, kan nogen elske sådan en krop?

"Andre ting undgår jeg at fortælle om/ af frygt for at fortiden/ skal klistre til vores kroppe" (s.32)

Alle bliver nævnt, ingen glemte, både Dronningen, Mette Frederiksen og Gud er med. Vi bliver taget med ind i spassernes fællesskab

Og selvfølgelig kan man spørge, hvorfor vi andre, os med "normale" kroppe, skal tage stilling til det. Det er jo kun en lille bitte procentdel af befolkningen, hvad rager det os?

Et svar er, at vi selv bliver aftvunget en række svar på de samme spørgsmål: Er vi selv det værd, de kræfter, den indsats, den belastning på samfund, klima og klode, det er at holde vores eksistens kørende?

Og videre: Er der nogen, der kan undsige sig den erfaring, at når kroppen afvises og udstødes, så er det smertefuldt?

Det er linedans på en glødende højspændingsledning at leve både i og med sig selv og med andre. Intet mindre. Og det får Caspar Eric peget på med nødvendighed.

Hvad med mig? Sig nu noget om mig! Det er også hårdt at være mig!

Som nævnt i indledningen ønsker Casper Eric at tale som outsider med særlige erfaringer, men at tale ind i midten af samfundsfællesskabet. Ca. midtvejs gennem digtsamlingen kommer appellen til fællesskabet:

"Hvor skal jeg gå hen med den kærlighed og den smerte?
Hvor er der plads til at græde som en sejr?
Det er ikke et spørgsmål
der er unikt for de handicappede" (s. 54)

Herefter følger samlingens nøgledigt: "Spasser er et ord i ordbogen der betegner noget dårligt" og udover at bryde tabuet med at bruge ordet spasser, der vel ikke helt, men dog alligevel nærmer sig en dansk version af N-ordet, så kører det løs. Alle bliver nævnt, ingen glemte, både Dronningen, Mette Frederiksen og Gud er

med. Vi bliver taget med ind i spassernes fællesskab, vi er alle spassere:
HALLELUJAH!

”Og jeg er selvfølgelig både en idiot og en spasser
Jeg er ikke et bedre menneske end andre
Jeg er bare det her hullede hvide på alt det sorte
Men hvis vi blot kunne mødes om det hullede i hinanden
Hvad fanden kunne vi så ikke udrette, min spasser” (s.56)

Jeg har lyst til at skrive, at det er i balanceakten mellem outsiderens kritiske indsigt, qua sin outsiderposition og det faktum, at vi alle er outsiders, der prøver at finde en plads i den lune trygge midte af det samme fællesskab, at digtsamlingen får væsentlighed som andet og mere end en kuriositet.

Det lyder så rigtigt, men det er efter min opfattelse *ikke* det vigtigste ved digtsamlingen.

Kroppen skriver godt, det gør hovedet ikke

Caspar Erik vender hurtigt tilbage til kroppen – det er her, digtene er skrevet fra. Og det er, når Caspar Eric skriver fra sin krop, at han rammer renest, men ikke ubetinget, ikke hver gang. Hele den sidste del af digtsamlingen er viet til et langdigt, der søger at sammenflette den rytmiske bevægelse af at crawle i et svømmebassin med refleksioner over digtet, verden og jeget selv:

”[...] Både
crawl og digtet
handler om at søge
en skønhed midt i
det hakkende 1, 2
3, 4 og luft.” (s. 108)

Jeg mangler endnu at blive rigtig glad for dette digt. Problemet er, at trods de endorfin-fremdrivende referencer til kroppens trækken sig gennem vandet som metafor for en livsindstilling, så kan jeg hverken mærke vandet, solen gennem vinduerne eller den rytmiske vejrtrækning under svømmetræningen.

Den strukturerende gentagelse af ”Breathe in. Breathe out.” virker ikke som et åndedrag, men som et mislykket forsøg på at skabe en forbindelse mellem kroppen og en eksistentiel erkendelse.

At gentage det, der faktisk lykkes med kantstenen i starten af digtsamlingen.

Når Eric afsøger en sprogliggørelse af sin nærværende og oplevende krops erfaringer, uden at det skal gøres til en metafor for noget større, er det både genkendeligt og rigtig godt

Jeg ender med at konstatere, at for mig virker dette digt som en tanke, der er søgt gengivet i en form, der ikke helt passer, fremfor en levet erfaring, der i sig selv bærer en betydning.

Det kunne være en opsummering: På den ene side er det en god og væsentlig digtsamling, på den anden side er der også nogle oplagte svagheder i værket.

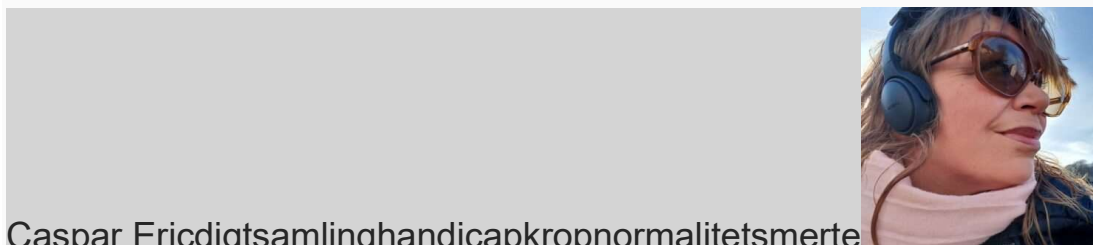
Caspar Eric skriver sig med sin digtsamling ind i disse års litterære yndlingsposition; outsidersen, der med kritisk blik gennemskuer alt det, der er galt med verden: Han retter blikket mod både et smuldrende offentligt sygehusvæsen, klimakrisen, andre samtidige identitetspolitiske bevægelser og skiftende regeringers socialflegmatiske undvigemanøvrer.

Det er ikke dårlige tanker, det er bare ikke der, han er mest interessant som digter, og disse digte tenderer mod det prætentiose og virker manierede.

Nye balancer er stærkest som litterært værk, når den tager afsæt i de kropslige oplevelser og erfaringer, både faldet og forfaldet, og i undersøgelserne af kroppens erindringer.

Når Eric afsøger en sprogliggørelse af sin nærværende og oplevende krops erfaringer, uden at det skal gøres til en metafor for noget større, er det både genkendeligt og rigtig godt. Og i den forbindelse har det ingen betydning, at den oplevende krop er påvirket af cerebral parese – han trænger lige igennem læserens hjernebark og ned i kroppen.

Læs mere i POV om Caspar Erics forfatterskab [her](#).

Caspar Ericdigtsamlinghandicap kropnormalitetsmerte

Inger Tejlgaard Olesen Ravn

Inger Tejlgaard Olesen Ravn er cand.mag. i litteraturvidenskab og engelsk, lektor ved Campus Vejle, forfatter til artikler til Dansknoter, fagblad for gymnasieansatte dansklærere. Er jyde, bijobber som Shetlandspony og skriver dårlige digte